

Je li sveti zvuk sve tiši?

Tijekom stoljeća sva umjetnost Crkve, pa i glazba, nastojala je pronaći jezik dostojan svetoga mjesta. O brizi za prikladnost glazbe u liturgiji govore brojni crkveni dokumenti i djela cijele plejade velikih glazbenika.

II. vatikanski koncil u svojim je dokumentima bio benevolentan i prema takozvanoj popularnoj glazbi. Vrijeme je pokazalo da to nije bilo najsretnije rješenje. U ostalim europskim državama čini se ipak da je očuvanje tradicije mnogo izraženije, osvještenije. U najmanju ruku postoji zdravija ravnoteža između starog i novog. U Hrvatskoj kao da je mnogo toga izmaklo kontroli. Nedostaje i edukacija i osvješćivanje u tom smislu.

Dopustite mi na kraju da citiram neke odlomke razgovora Vittoria Messoria s tadašnjim kardinalom Josephom Ratzingerom iz knjige Razgovori o vjeri (Verbum, Split, 2001.)

«Liturgija nije šou, predstava za koju su potrebni genijalni redatelji i talentirani glumci. Liturgija ne živi od simpatičnih iznenađenja, od toga da nekome omili, već od svečanog ponavljanja. Ne treba izražavati aktualnost i prolaznost, već otajstvo Svetoga. Mnogi su mislili i govorili da liturgija mora biti učinjena od cijele zajednice, da bi bila doista njezina. Takav pogled je doveo do mjerenja uspjeha terminima uspješne spektakularne zabave. Na ovaj način izgubila se liturgijska vlastitost koja ne proizlazi iz onoga što mi činimo već iz činjenice da se ovdje događa Nešto što mi zajedno ne možemo učiniti. U liturgiji djeluje sila, moć koju ni cijela Crkva ne može dati. Ono što se ovdje manifestira u potpunosti je Drugačije od onoga što po zajednici (koja, dakle, nije gospodarica nego sluškinja, puko sredstvo) dolazi do nas.....

.... revolt protiv onoga što se zvalo stara rubristička ukočenost, koja je bila optuživana da ukida kreativnost umiješao je i liturgiju u vrtlog sam svoj majstor, banalizirajući je, te je tako učinio sukladnom našoj osrednjoj mjeri....

.....Koncil nas je ispravno podsjetio da liturgija označava i akciju te je zatražio da se vjernicima osigura aktivno sudjelovanje...Dakako..To je sveti koncept koji je pak u post-koncilskim interpretacijama brzo doživio fatalno suženje. Dobija se dojam da se aktivno sudjeluje samo ondje gdje je prisutna i vanjska, vidljiva aktivnost: govori, riječi, pjesme, homilije, čitanja, rukovanja...Ali zaboravilo se da Koncil u aktivno sudjelovanje ubraja i tišinu koja dopušta istinsko duboko sudjelovanje, osobno, usredotočujući se na unutarnje oslušivanje Gospodnje Riječi. Danas od ove tišine nije ostalo u određenim obredima ni traga...

V. Messori: Ovdje se uklapa i razgovor s njim o svetoj glazbi. Onoj glazbi tradicionalnoj za katolički Zapad, a kojoj II. vatikanski sabor nije umanjio slavu, potičući ne samo na njezin spas, već unapređivanje s najvećom marljivošću onog što naziva blagom Crkve te dakle i cijelog

čovječanstva. Što se naprotiv dogodilo?

J. Ratzinger: Naprotiv, mnogi liturgičari ostavili su po strani to blago, proglašujući ga dostupnim za manjinu. Ostavili su ga po strani u ime toga da svi u svakom trenutku mogu sve shvatiti u post-koncilskoj liturgiji. Dakle, ne više sveta glazba - u krajnjem slučaju ostavljena za svečane prigode, u katedralama – već samo glazba za upotrebu, pjesmice, lagane melodije, tekuće stvari.»